

Søren Halling-Overgaard

**REVISORS ERSTATNINGS-
&
DISCIPLINÆRANSVAR**

JURIST- OG ØKONOMFORBUNDETS FORLAG

Erstatnings- og disciplinæransvar
1. udgave

© 2001 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller
mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er
uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Omslaget er tilrettelagt af Morten Højmark
Tryk: Narayana Press, Gylling

Printed in Denmark 2001
ISBN 87-574-0305-8

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 133
Postbox 2126
1015 København K

Telefon: 33 95 97 00
Telefax: 33 95 99 97
e-mail: fl@djoef.dk
Homepage: www.djoef.dk/forlag

Forord

Denne bog er skrevet i løbet af 2000 og hensigten er at give advokater, revisorer, dommere, ansatte i pengeinstitutter og forsikringsselskaber samt andre praktikere et overblik over emnet. Det er således mit håb, at fremstillingen kan blive et nyttigt værktøj for praktikere.

I bogen gennemgås de krav, der stilles til revisors arbejde, samt tilfælde, hvor manglende opfyldelse heraf vil resultere i erstatnings- eller disciplinæransvar for revisor.

Bogen indeholder en udførlig gennemgang af retspraksis vedrørende revisors erstatningsansvar samt kendelser fra disciplinærnævnene og Revisornævnet.

Materiale fremkommet efter 1. november 2000 er kun undtagelsesvis medtaget.

Bogen indeholder et register over domme og kendelser med tilknyttede stikord samt en omfattende litteraturoversigt vedrørende emnet.

De holdninger og forslag som kommer til udtryk i bogen har jeg alene ansvaret for, men advokaterne Erik Flink og Rasmus Mehl Rasmussen har bidraget med gode råd og kritisk gennemlæsning, hvilket jeg er dem taknemmelig for. Kommentarer, forslag til forbedringer m.m. modtages med tak og kan sendes til min e-mailadresse sho@flink-halling.dk.

Århus, december 2001

Søren Halling-Overgaard

Indhold

KAPITEL 1

Revisorbegrebet	1
1.0 Revisor	1
1.1 Statsautoriseret revisor	1
1.2 Registreret revisor	4
1.3 Andre revisorer	5
1.4 Retsgrundlaget for registrerede og statsautoriserede revisors virke	6
1.4.1 Love og bekendtgørelser m.m.	6
1.4.1.1 Revisorlovgivningen	7
1.4.1.1.1 Lov om statsautoriserede revisorer (LSR) ...	7
1.4.1.1.2 Lov om registrerede revisorer (LRR)	8
1.4.1.2 Selskabslovene	10
1.4.2 Revisions- og Regnskabsvejledninger	14
1.5 FSR og FRR's responsumudvalg	19
1.6 Revisornævnet, Disciplinærnævnet for Statsautoriserede Revisorer og Disciplinærnævnet for Registrerede Revisorer	21
1.7 Revisors tavshedspligt	22

KAPITEL 2

Ansvarsgrundlaget	25
2.1 Karakteren af det revisor påhvilende ansvar	25
2.2 Den revisionsfaglige culpanorm	35
2.2.1 Fastlæggelsen af den revisionsfaglige culpanorm	35
2.2.2 Love og bekendtgørelser	35
2.2.3 Revisions- og regnskabsvejledninger som faglige normer	40
2.2.4 Responsumudvalgene som normdefinerende	42
2.3 Er adfærd i strid med god revisor- og revisionskik identisk med culpøs adfærd?	51
2.4 Syn og skøn	55

KAPITEL 3

Revisors culpøse adfærd i forbindelse med afgivelse af påtegninger og erklæringer	57
3.1 Indledning	57
3.2 Påtegning på regnskaber og budgetter	59
3.2.1 Reviderede regnskaber	60
3.2.2 Domstolenes bedømmelse af revisors påtegning på et revideret regnskab	70
3.3.2 Ikke-reviderede regnskaber	84
3.3 Erklæringer	87
3.3.1 Indledning	87

KAPITEL 4

Revisors culpøse adfærd i forbindelse med rådgivning	95
4.1 Indledning	95
4.2 Skatterådgivning	96
4.2.1 Indledning	96
4.2.2 Skatterådgivning i forbindelse med udarbejdelse af selvangivelser m.m.	98
4.2.3 Skatterådgivning uafhængig af regnskabsudarbejdelse	101
4.2.3.1 Skatterådgivning i forbindelse med salg af aktier, ejendomme, likvidation af selskaber m.m.	103
4.2.3.2 Skatterådgivning i forbindelse virksomheds- omstrukturering, generationsskifte, rekonstruktion m.m.	110
4.2.3.3 Skatterådgivning der ikke primært er forretningsmæssigt begrundet	118
4.3 Kort om revisors rådgivning ved salg af overskudsselskaber	126
4.3.1 Indledning	126
4.3.2 Højesterets afgørelse gengivet i UfR 2000 365 H (Thrane-sagen)	127

KAPITEL 5

Kravene til årsagsforbindelse, adækvans, egen skyld og tabsopgørelse	131
5.1 Indledning	131
5.2 Årsagsforbindelse	132
5.2.1 Indledning	132

5.2.2	Kravene til årsagsforbindelse ved erstatningskrav rejst af klienten	133
5.2.3	Kravene til årsagsforbindelse ved erstatningskrav rejst af tredjemand	135
5.2.3.1	Regnskaber	135
5.2.3.2	Prospekterklæringer	137
5.3	Adækvans/påregnlighed	142
5.4	Tab og tabsbegrænsning	145
5.4.1	Indledning	145
5.4.2	Krav rejst af klienten eller tredjemand	145
5.4.3	Særligt om tabsopgørelsen i forbindelse med fejlagtig skatterådgivning	146
5.4.4	Særligt om kreditgivers tabsopgørelse	151
5.5	Egen skyld	152

KAPITEL 6

	Forældelse, passivitet og opgivelse af krav	155
6.1	Indledning	155
6.2	Lovgrundlaget for forældelse	155
6.2.1	Danske Lov 5-14-4	156
6.2.2	1908-loven	157
6.3	Passivitet	161
6.4	Opgivelse af krav	162

KAPITEL 7

	Revisors forsikringsforhold	163
7.1	Indledning	163
7.2	Revisorgarantiforsikringen	163
7.3	Revisoransvarsforsikring	165

KAPITEL 8

	Flere skadevoldere	169
8.1	Indledning	169
8.2	Betydningen af flere rådgivere ved stillingtagen til ansvarsgrundlaget	169
8.3	Krav rejst af tredjemand over for revisor og andre	172
8.4	Den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem revisor og andre erstatningsansvarlige	175

KAPITEL 9

	Revisors disciplinæransvar	181
9.1	Indledning	181
9.2	Disciplinærsystemets opbygning	182
9.2.1	Disciplinærnævnet for Statsautoriserede Revisorer og Disciplinærnævnet for Registrerede Revisorer	183
9.3	Sagsbehandling i Disciplinærnævnene og Revisornævnet	184
9.3.1	Klageberettigede	184
9.3.2	Forældelse	186
9.3.3	Hvilke forhold kan Disciplinærnævnene behandle	189
9.3.3.1	Betingelser for at ifalde disciplinæransvar	189
9.3.4	Sager vedrørende honorarkrav og kollegiale forhold	191
9.3.4.1	Honorarkrav	192
9.3.4.2	Kollegiale forhold	192
9.3.5	Revisors arbejdsopgaver	193
9.3.5.1	Revisors påtegning på regnskab m.m.	194
9.3.5.2	Rådgivning indenfor revisors arbejdsområde	199
9.4.1	Sagens behandling og oplysning ved Disciplinærnævnene	202
9.4.2	Sagens behandling for Revisornævnet	202
9.5	Sanktionsformer	203
9.5.1	Indledning	203
9.5.2	Advarsel	203
9.5.3	Bøde	206
9.5.4	Rettighedsfrakendelse	208
9.6	Domstolsprøvelse af Revisornævnets afgørelser	210
9.6.1	Grl. § 63 – Endelighedsbestemmelse	210
9.6.2	Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6 og 7	214

Bilag	221
--------------	-----

Litteraturliste	247
------------------------	-----

Lovregister	253
--------------------	-----

Domsregister	257
---------------------	-----

Stikordsregister	265
-------------------------	-----

»Revisors erstatnings- og disciplinæransvar« er en praktisk håndbog, der henvender sig til advokater, revisorer, pengeinstitutter, offentlige myndigheder, domstole og andre, der ønsker at vurdere kvaliteten af en revisors arbejde.

Bogen gennemgår erstatningsansvar i forbindelse med eksempelvis virksomhedsomstrukturering, værdiansættelse, regnskabspåtegninger, afgivelse af prospekterklæringer i forbindelse med emissioner (herunder børsmissioner), erklæringer i debitorfinansieringsselskaber samt en række andre områder. I forbindelse med erstatningsansvar i forhold til klienten eller tredje-mand, bliver forholdet mellem revisor og andre rådgivere, typisk advokater behandlet.

Herudover indeholder bogen en udførlig gennemgang af den foreliggende erstatningsretlige praksis med tilknyttede kommentarer. Hovedvægten er lagt på de seneste års retspraksis fra landsretterne og Højesteret. I denne forbindelse berøres bl.a. begrænsningerne i revisors erhvervsudøvelse, forholdet mellem disciplinær- og erstatningsansvaret samt rimeligheden i den stærkt begrænsede mulighed for domstolsprøvelse af disciplinærstraf.

Der er medtaget relevant praksis fra domstolene og disciplinærnævnene samt fra Revisornævnet frem til 1. november 2000.

Advokat lic.jur. *Søren Halling-Overgaard*, LL.M., har i en årrække behandlet sager vedrørende revisoransvar. Han er ekstern lektor i aktieselskabsret og generationsskifteret ved Århus Universitet.

9 788757 403053

ISBN 87-574-0305-8